

TERMINSPROGRAM

Äventyrarscouter 12-15 år

Välkommen till en ny termin!

Snart är det en ny termin och dags för mängder av barn och unga att ha roligt tillsammans, få möjlighet att utvecklas och bli redo för livet. Som ledare har du en nyckelroll och i det här terminsprogrammet hittar du tips och inspiration till höstterminens scoutmöten. Eftersom det ibland kan vara klurigt att börja terminen med ett blankt papper finns det här terminsprogrammet. Använd det som inspiration, fyll på med fler möten eller ta bort de som inte passar för er. Tanken är ni ska kunna använda det i den utsträckning, stor eller liten, som passar er bäst.

Låt också scouterna komma med egna idéer på vad de vill göra under sina scoutmöten. Använd deltagandemärkena eller intressemärkena som utgångsläge om det passar er.

Terminsplaneringen

Vi använder stöd och begrepp från Scouternas program och aktiviteterna har vävts samman till en helhet. Programmet är helheten av vad vi gör i Scouterna, varför vi gör det (våra mål & syften) och hur vi gör det (Scoutmetoden, vår pedagogik). Scouternas program sätter fokus på vikten av att göra medvetna val när vi planerar och genomför våra aktiviteter. Ett stöd för detta är målspåren. Man kan se på målspåren som mål utlagda längs ett spår, som går från spårarscout till roverscout, där varje åldersgrupp får mål som är anpassade till deras nivå och förmåga.

I detta terminsprogram har vi utgått från de mål som finns för Äventyrare. Dessa hittar du i ”Ledaren-gör dig redo” sid 82-119 eller i ”Äventyrarnas Handbok” sid. 148-149. I mötesförslagen beskrivs målspåren under rubriken syfte.

Scouternas pedagogik, hur vi gör något, bygger på scoutmetoden som består av Scoutlag och scoutlöfte, Patrullsystem, Lära genom att göra, Symboliskt ramverk, Friluftsliv, Lokalt och globalt samhällsengagemang och Stödjande och lyssnande ledarskap.

Mer inspiration, tips om scoutmetoden, programplanering och målspåren hittar du i boken ”Ledaren – gör dig redo” och ”Äventyrarnas Handbok” som säljs via www.scoutshop.se Genom ett fantastiskt samarbete mellan Scouterna och studieförbundet Sensus kan ni genom att göra en studiecirkel få dessa böcker gratis till ledare och scouter. Hur ni praktiskt går tillväga kan ni läsa mer om på www.scoutservice.se/utveckla/utveckla-karen/programbocker/

Tänk på att ni kan göra studiecirkel flera terminer i rad så att de ”nya” scouterna också får programmaterialet.

Symboliskt ramverk -Äventyraravdelningen

Tanken med detta terminsprogram är att avdelningsarbetet skall genomsyras av Amahoro Amani

www.scoutservice.se/utveckla/utveckla-varlden/amahoro-amani och milleniemålen

www.milleniemalen.nu. Låt er inspireras av terminsprogrammet. Använd samma upplägg om det passar er, eller gör ett helt eget. Ta hjälp från ledarkollegor eller aktivitetsbanken, www.aktivitetsbanken.se om ni vill byta ut och ändra delar av det här terminsprogrammet för att bättre passa det era scouter kommit fram till.

Vad är Amahoro Amani?

Amahoro Amani är ett fredsprojekt som drivs av scouter, men är öppet för alla. Fredsprojektet startade i Stora Sjöområdet i Afrika och har funnits i olika former i drygt 15 år. I Rwanda, Burundi och Demokratiska Kongo jobbar man på lokal nivå med fredsklubbar. Fredsklubbarna genomför projekt för att förbättra och förändra.

Projektet finns i dag även i Sverige och kallas Amahoro Amani – för freden vidare. Tillsammans med Kvinna till Kvinna och Svenska Postkodlotteriet stöttar och sprider Scouterna fredsprojektet och dess metoder.

Läs mer på: www.scoutservice.se/utveckla/utveckla-varlden/amahoro-amani

Dela med dig och inspireras av andra

På Amahoro Amanis hemsida finns en interaktiv del där scouter och ledare får möjlighet att vara delaktiga i projektet. Där kan man läsa om vad andra har gjort och själv berätta hur man i kåren, patrullen eller föreningen använt sig av projektets metoder för att förbättra sitt närområde.

På några ställen i programmet uppmanas du/ni att själva ladda upp aktiviteter, bilder och filmer som ni genomfört. Ladda gärna upp egna idéer och aktiviteter också!

Ju mer aktiva ni själva är och lägger upp saker, desto mer tips och inspiration kan andra ledare, kårer och patruller få. Tanken är att hemsidan ska fyllas med en massa bra inspiration.

Nyfiken på projektet i Afrika?

På www.scoutservice.se/utveckla/utveckla-varlden/amahoro-amani finns det en frågefunktion, här kan både scouter och ledare ställa frågor om Amahoro Amani och Burundi. Ingen fråga är för stor eller för liten!

Milleniemålen

År 2000 enades FN:s medlemsländer om åtta mål som handlar om att förbättra livet för människor som lever i fattigdom, och för att skapa en hållbar utveckling. Målen ska vara uppnådda 2015 och alla medlemsländer jobbar med detta. Den här terminen har vi valt att fokusera på millenniemålen och Amahoro Amani i programmet.

Scouternas Detektivbyrå

Vi har valt att arbeta med formen detektivbyrå för att få ett roligt och inspirerande sätt för scouterna att ta sig an milleniemålen. Under första mötet bildar patrullerna var sin detektivbyrå, som under resten av terminen får lösa olika uppdrag.

Inledningsceremoni

Vi sätter upp en tavla med "anställda" inom Scouternas Detektivbyrå. Denna tavla fungerar som närvaroupdatering varje möte och man ser tydligt vilka scouter man saknar under mötet. Scouterna sätter upp sin bild (stämpelkort) när man kommer och tar ner den när man går. I anslutning till inledningsceremonin delar ledarna ut ett brev som innehåller kvällens uppdrag.

Avslutningsceremoni

Gemensam samling vid patrulltavlan. Scouterna funderar över kvällens övningar. Vad har de lärt sig under mötet? Jämför hur det är i deras närhet med hur många andra på vår jord har det. Specifika reflektionsfrågor finns under respektive möte. Avsluta med att ta ner fotografierna.

Uppdrag mellan mötena

Scouterna får var sin detektivbok (liten anteckningsbok) som de under terminen skriver ner sina upptäckter i. Mellan mötena kan scouterna få olika uppdrag att spana på. Vi har lagt in några exempel mellan några möten. Scouterna kan också komma på egna uppdrag, t ex hur ser det ut med fattigdom i min närhet?, Är det någon skillnad på hur killar och tjejer bemöts i olika sammanhang? Koppla gärna uppdragen till milleniemålen.

Andakt/Scout's own

Många kårer är vana vid att ha andakt någon gång under mötet och andakten går alldeles utmärkt att kombinera med reflektionen. Ett stämmingsfullt sätt att avsluta är att tända ett ljus eller en lykta och skicka runt. När man får ljuset behåller man det en stund och får tillfälle att tänka på saker som man är glad eller ledsen för eller som på något annat sätt ligger en nära. Vill man så gör man det i form av en bön och man kan sedan be till exempel scoutbönen tillsammans. Gör klart för scouterna att det är helt frivilligt både att be och att tänka på något särskilt när man håller ljuset, men att alla måste visa respekt för varandra och vara stilla och tysta medan ljuset skickas runt.

För mer inspiration läs i boken "Glöd-scouting på kristen grund" finns att köpa på <http://www.scoutvaror.se/>.

Höstterminen

Möte 1	Scouternas Detektivbyrå
Möte 2	Amahoro Amani vad är det?
Möte 3	Olikheter och likheter
Möte 4	Jordens resurser
Möte 5	Rädda jordens vatten Hajk
Möte 6	När kärlek blir svårt
Möte 7	Handel över gränserna
Möte 8	Vanligt uppdrag något har hänt
Möte 9	Gör eget papper, en insats för flera!
Möte 10	Ge bort en värdefull present

Lycka till med terminen!

Scoutmöte 1 – Scouternas Detektivbyrå.

Syfte

Syftet med kvällens möte är att alla scouter ska känna att de har en viktig roll i avdelningen och i sin patrull. Denna termin har vi lagt extra fokus på att försöka få med Milleniemålen i våra möten. Det är inte bara målspåren som skall integreras utan även Milleniemålen.

Ikväll tittar vi på alla åtta milleniemål! Målspar vi använder under det här mötet är **Förståelse för omvärlden, Egna värderingar, Relationer samt Kritiskt tänkande.**

Genomförande

Inledning (10 min):

Alla scouter hälsas välkomna till en ny termin. Vi berättar att denna termin kommer vår avdelning fungera som en detektivbyrå. Detektivbyrån skall utföra uppdrag under terminens gång som kan vara allt från att hitta försvunna personer till att hjälpa till att starta upp ett eget företag eller rörelse. Vi sätter upp en tavla med ”anställda” inom Scouternas Detektivbyrå. Denna tavla fungerar som närvaroupptäckning varje möte. Scouterna sätter upp sina bilder när de kommer och tar ner dem när de går. Denna första kväll på terminen fotograferas alla scouter, så att de har bilder att sätta upp på tavlan.

Patrulluppdrag spelregler (20 minuter)

Patrulluppdraget idag blir att fundera över och bestämma hur just vår detektivbyrå skall fungera. När vi gör de uppdrag som vi kommer att göra under terminen, ska vi försöka se till att det vi gör bidrar till att uppfylla milleniemålen. Amahoro Amani-projektet ligger som en röd tråd i våra uppdrag. Läs mer om milleniemålen och Amahoro Amani på www.scoutservice.se/utveckla/utveckla-varlden/amahoro-amani

Sitt ner tillsammans. Scouternas Detektivbyrå har fått ett brev där det står följande:

Till Scouternas detektivbyrå.

Jag är en gammal pensionerad detektiv med mycket detektiverfarenhet. När jag och mina blivande kollegor skulle starta upp vår älskade detektivbyrå började vi med att sätta oss ner och enas om just vår detektivbyrås spelregler – hur vi vill behandla varandra, och hur vi tycker att man är en schysst kompis osv. Som erfaren detektiv ger jag er därför i uppdrag att skriva ner era spelregler! Skriv ner hur ni förväntar er att ni ska behandla varandra i Scouternas detektivbyrå. Vad är det okej att säga och göra? Hur ska ni göra för att lyssna på varandra? Hur ser ni till att alla får komma till tals? Är det några arbetsuppgifter ni vill fördela mellan er? Hur gör ni det på ett schysst sätt? Vem bestämmer hur ni ska genomföra uppdraget?

Skriv ner era spelregler på ett stort papper eller i ett blädderblock, alla skriver sedan under med sitt namn och sedan kan ni sätta upp på en väl synlig plats i lokalen! Min detektivbyrå var en av de allra bästa, och jag tror mycket av det berodde på att vi verkligen följde de spelregler som vi gemensamt kommit fram till.

Ljycka till med spelreglerna och detektivbyrån!

Vänliga detektivhälsningar, detektiv Berg

Lek (10 minuter)

Tips på lekar finner ni på www.aktivitetsbanken.se

Patrulluppdrag 2 (40 minuter)

När patrullen enats om sina spelregler, är det dags att kolla på världskartan! Scouternas detektivbyrå har fått ett till brev.

Kära Scouternas detektivbyrå!

Det här är Moder Jord som skriver till er, bästa scouter. Jag vet allt som händer i alla mina länder och vad folket i desamma gör. Dessvärre finns det ju som bekant en massa problem i alla mina länder. Det är viktigt att man som detektiv har koll på hur vår gemensamma jord ser ut, vilka likheter och olikheter vi har, och att vi faktiskt lever här tillsammans.

Jag ger er i uppdrag att titta närmare på tre länder, Sverige, Spanien och Gambia, för att identifiera vilka problem som finns i de olika länderna.

Varma hälsningar,

Moder Jord

Världens länder har alla olika problem. En del regioner och länder har unika problem, samtidigt som vissa problem återfinns i länder som geografiskt ligger långt ifrån varandra. Dela in patrullen eller patrullerna i tre grupper, läs brevet, och lotta sedan ut varsitt land att fokusera på. De tre länderna är Gambia, Spanien och Sverige. Låt sedan patrullerna var för sig lista vilka olika problem de tror finns i det land de fått tilldelat. Om ni har möjlighet, låt barnen använda internet eller andra källor för att ta reda på mer om landet. Om scouterna har svårt att komma på vilka problem som skulle kunna tänkas finnas finns nedan en lista som stöd och inspiration för ledaren.

När scouterna skrivit klart sina respektive listor, sätt upp dem bredvid varandra på väggen. Gå sedan igenom länderna, var för sig och tillsammans. Finns det några likheter gällande vilka problem scouterna tror att länderna har? Vilka? Varför finns dessa problem i flera länder? Har länderna ”egna”, unika problem? Vilka? Varför ser det ut så?

Nu har ni identifierat problem och försökt se i vilket eller vilka länder de kan tänkas finnas. Det fiffiga är att FN, Förenta Nationerna, som består av alla världens länder, har enats om åtta stycken mål, Milleniemålen, för att tillsammans göra vår gemensamma jord till en bättre plats. Det är alla länder i hela världens ansvar att bidra till att målen uppfylls. Vissa av de problemen ni diskuterat ingår på olika sätt i de åtta milleniemålen. För att veta mer om milleniemålen, gå in på <http://www.milleniemalen.nu/>. Dessa åtta milleniemål kommer att finnas med som en röd tråd under hela höstterminen, och ni kommer under era uppdrag att lära er en massa om milleniemålen, och även bidra till att de uppfylls!

Avslutning (10 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlan. Scouterna funderar över kvällens övningar. Tydliggör hur synligt det blir om någon i gruppen saknas, dels rent visuellt och dels i uppdelningen av uppdraget. Avsluta med att ta ner fotografierna.

Problem som finns runt om i världen (hjälp till ledare)

Prostitution

Människohandel

Människohandel innehållande prostitution

Instabil ekonomi

Svält

Översvämningar

Kyla

Värme

Torka

Matbrist

Fetma

Låga löner

Olika lön för lika arbete

Dåliga arbetsförhållanden

Utfiskning av haven

Diskriminering pga hudfärg

Diskriminering pga kön

Diskriminering etnisk tillhörighet

Diskriminering pga sexuell läggning

HIV/AIDS

Smittsjukdomar

Tjejbrist (i vissa länder anses flickor vara mindre värda än pojkar, så att flickfostren aborteras)

Scoutmöte 2 – Amahoro Amani – vad är det?

Syfte

Syftet med kvällens möte är att låta scouterna få en inblick i projektet Amahoro Amani i stort med fokus på något valfritt land. Millenniemål: **alla åtta**. Målspar: **Aktiv i gruppen, Förståelse för omvärlden och Problemlösning**.

Genomförande

Inledning (10 minuter)

Scouterna samlas och sätter upp sina kort på patrulltavlan hos Scouternas Detektivbyrå.

Besök

Ikväll får Scouternas Detektivbyrå besök! Bjud in en gäst till kvällens möte. Det kan t ex vara någon från projektet Amahoro Amani, FN, Röda Korset eller någon med utlandserfarenhet. Berätta om Amahoro Amani och millenniemålen (se hemsidan www.scoutservice.se/utveckla/utveckla-varlden/amahoro-amani) Presentera landet/ämnet som gästen representerar.

Tips på vad ni kan göra under kvällen:

- Ät något från landet som är i fokus. Gör en liten buffé med svenska och t ex afrikanska smårätter. Låt scouterna vara med och laga maten. Hälften av scouterna lagar svensk mat och hälften afrikansk.

Exempel på afrikansk mat hittar ni här:

http://www.taste-africa.com/recipes_potjie_swe.php#kryddkotbullar, skrolla ner så ser ni recept på Potjiesoppa med kokos och rötter.

- Tillverka något, t ex fläta en korg med hjälp av sisalgarn och bast.
- Lek lekar från det aktuella landet, här är några afrikanska lekar:

Stafetter:

Vattenkruka, melon och mynt

Tillbehör: (för varje lag) ett kastrullock, en boll, en slant

Berättelse: Ndongo skulle föra vatten hem från brunnen i byn i en kruka. Under samma besök i byn hade han ändå sålt ett hantverk han gjort till en köpman som gav en slant och en melon för det. Ndongo hade nu ett problem: hur skulle han få hem allt snabbt innan det blev mörkt? Svårast var ändå det att Ndongo inte hade någonstans där han kunde sätta slanten och melonen. Vattenkrukan höll hela tiden på att falla från huvudet. Ndongo kom på en lösning: han satte slanten i ögat så att han hela tiden kunde se den. Melonen (bollen) satte han mellan knäna och vattenkrukan (kastrullocket) på huvudet. Händerna blev nu kvar för att försäkra att inget av de tre föremålen skulle falla på marken. Och sedan snabbt hem.

Gör som Ndongo: Bollen mellan knäna, locket på huvudet och myntet i ögat och försök att gå fram till en markering och tillbaka. Om man tappar något måste man stanna och sätta tillbaka allt.

Apfesten

Berättelse: Aporna hade en fest i det stora trädet vid floden. Som festmat hade de jordnötter. Det närmaste jordnöttsstället var ändå så långt borta att aporna tyckte att det skulle gå snabbare att samla festmaten om de arbetade i en kedja. Händerna kunde aporna ändå inte använda eftersom båda armarna behövdes för att klättra från träd till träd. Apfamiljerna tävlade om vilken familj som var snabbast eftersom den familj som var först fick den bästa platsen på festträdet grenar.

Stafett 1

Tillbehör: ärtor, ett sugrör per deltagare, ett litet kärl (t.ex. en tallrik) åt var och en.

Framför den första deltagaren finns ärtor (ca 5 st) som han/hon flyttar med hjälp av sugröret till nästa deltagares tallrik. Den följande deltagaren flyttar dem sedan till den tredje deltagarens tallrik osv. Det lag som först har fått alla ärtor flyttade en och en genom kedjan till den sista deltagarens tallrik har vunnit.

Stafett 2

Tillbehör: ärtor (ca 5 st/lag), en sked per deltagare, ett kärl för den sista.

I kedjan flyttas ärtorna från sked till sked. Vinnarkedjan är den i vars kärl alla de skickade ärtorna först finns. Om en ärtor faller under vägen måste den lyftas tillbaka på skeden utan händer.

Fota/filma och beskriv ert besök och vad ni lärt er. Lägg ut på Amahoro-Amanis hemsida!

Avslutning (10 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlor. Reflektera över kvällens möte. Har vi lärt oss något vi inte kunde?

Avsluta med att plocka ner korten.

Scoutmöte 3 – Olikheter och likheter

Syfte

Syfte med detta möte är att scouterna ska bli medvetna om att allt inte är riktigt som man förväntar sig. Milleniemål nr 1, **Halvera jordens fattigdom och hunger** och nr 2, **Se till att alla barn får gå i grundskolan**, Mål 3, **Öka jämställdheten mellan kvinnor och män**. Målspåren för detta uppdrag är **Egna värderingar, Självinsikt och självkänsla, Relationer, Förståelse för omvärlden, och Kritiskt tänkande**.

Genomförande

Inledning (10 minuter)

Scouterna samlas och sätter upp sina kort på patrulltavlan hos Scouternas Detektivbyrå. Uppdragsbrevet delas ut.

Kära detektiver!

Ibland ställs man inför dilemman. Man har ju inte möjlighet att utföra mer än ett uppdrag åt gången, men vad gör man om man får flera uppdrag samtidigt? Då måste man ju välja, frågan är bara hur.

Idag har ni, på en och samma gång, fått fyra stycken uppdrag, men ni får bara välja ett.

Jag har skickat med bilder på och beskrivningar av fyra personer och vad de vill ha hjälp med, och ni får diskutera er fram till vem ni helst skulle hjälpa, och varför.

Med vänlig hälsning

Detektivförmedlingen

Vår nya medarbetare (50 minuter)

Låt scouterna jobba i sina patruller, alternativt dela upp patrullen i två grupper om det bara finns en. Ge varje grupp fyra ark.

Lägg ut de fyra bilderna på ansiktena som ni hittar i bifogad bilaga. Berätta sedan för scouterna vad det står om respektive person under punkt 1.

Låt sedan scouterna diskutera en stund. Be dem skriva ner vilket uppdrag de väljer och varför de valt just det. Be dem sedan presentera för den andra gruppen/de andra grupperna vilket uppdrag de valt och varför.

Läs sedan upp den information som står under punkt 2 om varje person. Ge dem ytterligare tid att diskutera, och be dem sedan presentera vilket uppdrag de skulle välja nu. Har det ändrats? Varför?

Gör sedan likadant med informationen under punkt 3: läs upp den, ge dem tid att diskutera inom grupperna, och presentera sedan för den andra gruppen. Har grupperna ändrat sig? Varför? Varför inte?

Ansikte 1 (gammal tant)

1. Agda, 91 år, har blivit bestulen på alla sina guldsmycken. Hon låg och vilade med balkongdörren öppen, och när hon vaknade såg hon smutsiga steg på golvet, och alla guldsmycken var borta. Agda är jätterik.
2. Agda är en mysig farmor/mormor, som bryr sig mycket om sina barn och barnbarn. Hon ringer dem varje vecka, har alltid lustiga historier att berätta, och skulle aldrig glömma bort en födelsedag.
3. Agdas ene son valde att leva sitt liv tillsammans med en person från Zambia, vilket Agda inte kan acceptera. Agda har ett förflutet som uttalat rasist. Agda har därför sagt upp kontakten med sin son och hans partner.

Ansikte 2 (ung man i slips)

1. Adam, 34 år, fick en stor faktura hem i brevlådan för någon månad sedan från ett företag han inte kände till. Fakturan var på 10 000 kronor, och han betalade den med rädsla för att hamna hos Kronofogden. Han har insett i efterhand att det inte var en riktig faktura, utan kom från något lurendrejeriföretag. Nu vet Adam inte vad han ska göra för att få tillbaka pengarna.
2. Adam är utbildad lärare i historia och geografi. Han har tidigare fått mycket beröm för sin pedagogik, och alla elever uppskattar honom.
3. Adam kommer från Italien, men flyttade till Sverige pga kärlek för åtta år sedan. Han skiljde sig snart efter att han kommit till Sverige, men har inte lärt sig svenska. Han förstod inte riktigt vad det stod i fakturan han fick hemskickad, men betalade ändå.

Ansikte 3 (ung kvinna)

1. Sofia, 17, har ett försäkringsproblem. Hennes moped blev stulen utanför mataffären häromdagen. För att få ut pengar på försäkringen måste Sofia visa upp kvitto på mopeden. Sofia har inget kvitto.
2. Sofia hade sparat jättelänge för att köpa mopeden, och hade längtat i flera månader efter att kunna köpa den.
3. Sofia har egentligen inte köpt mopeden själv i en affär, utan köpte den av en bekant för en billig peng, och hon berättade för Sofia att det var stöldgods. Sofia lovade att aldrig berätta det för någon.

Ansikte 4 (man i glasögon)

1. Akif har blivit av med sin cykel. Han brukar cykla till jobbet. Han jobbar som montör på en fabrik.
2. Akif har fyra barn att försörja och hans fru är död. Barnen är 2, 6, 9 och 14 år gamla.
3. Han har en bil.

Sitt ner alla tillsammans efter att ni gjort övningen och diskutera. Hur kändes det här? Var det lätt eller svårt? Tror ni att det finns tillfällen i verkligheten då det blir så här: att man agerar utan att veta allt man behöver veta? Var det någonting av det ni fick veta om en person som fick er att ändra er? Varför? Var det någon ny information som fick er att inte ändra er? Varför? Spelade informationen någon roll?

Läs mer i böckerna *Han och Hon* eller *Vi och Dom* som finns att beställa på www.scouterna.se/shop

Lek/övning Mej mä (20 minuter)

Sätt er på stolarna i en ring. Be deltagarna att tänka ut något som är unikt för dem. Något de tror att bara de kan, vet, har gjort eller ska göra, t.ex. varit tre gånger i Turkiet. En person börjar berätta sitt unika: ”jag har varit i Turkiet tre gånger!” Om någon, eller några, också har varit det, hoppar de personerna upp och säger ”Mej mä!” Sedan sätter de sig igen och den första personen får nu försöka hitta på något nytt som är unikt. När ingen delar det unika går turen vidare till nästa person i ringen. Det första varvet slutar med att alla har sagt något om sig själva som är unikt. Be nu deltagarna att tänka ut något de tror att de delar med alla i gruppen, ta bort en stol och be den som börjar stå i mitten. När den som börjar berättar t.ex. ”jag går på scouterna” hoppar alla som håller med upp och säger ”mej mä!” och byter plats. Den som står i mitten ska försöka ta en stol. En ny person hamnar i mitten. När alla har sagt något som alla i gruppen delar eller när leken känns klar bryter ni och pratar om:

- Vad var lättast, att hitta något unikt eller något du delar med andra?
- Vad tycker du bäst om: att vara unik eller att dela saker med andra?
- De saker ni tänkte ut som var unika – delar ni dem med andra?
- De saker som ni delar – delar alla dem?

Tanken med övningen är att scouterna ska märka att de kan ha mycket gemensamt med någon som de tycker är olik dem själva. Övningen är ett sätt att göra scouterna medvetna om vilken mångfald som ryms inom gruppen. Scouterna får också fundera kring hur det känns att vara unik.

Avslutning (10 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlor. Scouterna funderar över kvällens övningar. Avsluta med att plocka ner korten.

Scoutmöte 4 – Jordens resurser

Syfte

Syftet med mötet är att scouterna får upp ögonen för hur orättvis fördelningen av Jordens resurser är. De milleniemål som berörs är mål 1, **Halvera jordens fattigdom och hunger** och mål 8, **Öka samarbetet kring bistånd och handel**. Målspår denna kväll är **Förståelse för omvärlden, Fysiska utmaningar** och **Kritiskt tänkande**.

Genomförande

Inledning (10 minuter)

Scouterna samlas och sätter upp sina kort på patrulltavlan hos Scouternas Detektivbyrå. Uppdragsbrevet delas ut.

Kära detektivbyrå!

Jag har hört talas om er och vad ni håller på med. Jag vet att ni är duktiga och vädjar nu till er för att ni ska ta er an vårt problem. Vår mat är slut! Barnen svälter! Läget är kritiskt! Kan inte ni hjälpa mig? Först och främst vill vi ha hjälp med att få mat meddetsamma. Därefter vill vi att ni funderar på hur ni ska kunna hjälpa oss mer långsiktigt. Vi vill kunna klara oss själva. Vi kan inte behöva be om hjälp så fort det blir torka eller monsunregn.

Vänliga hälsningar

Byledaren i Burasira

Förflytta resurser (70 minuter)

Ni berättar för scouterna att varje patrull är en familj som ska vandra från sin odlingslott till marknaden för att sälja sin skörd så att de kan handla de matvaror de behöver. Patrullen/familjen börjar med att skörda. Patrullerna får vardera 50 torkade vita bönor. Uppgiften är nu att transportera dessa bönor i händerna genom en hinderbana (som symboliserar vägen till marknaden). Det är inte tillåtet att lägga bönorna i fickor eller dylikt. I hinderbanan finns fem stationer som alla tar upp olika problem som kan förekomma i världen. Varje station bemannas av en scoutledare.

Station: klimatpåverkan

Scouterna har kämpat sig igenom den första delen av hinderbanan för att komma till den första stationen. Här får de reda på att storleken på skörden många gånger beror på vilket väder som varit rådande under året.

Det är därför väldigt osäkert hur mycket skörd man får varje gång. Detta innebär att det är svårt för familjen att ha en stabil matkälla och inkomst. Låt patrullen dra en lapp från en låda och se vilket väder just de drabbades av. Scoutledarna har här förberett ”väderlekslappar” som tex:

- Det har varit extremt varmt och inget regn. Lämna ifrån er 5 bönor
- Det har regnat kraftigt under den senaste perioden vilket inte varit bra för tomaterna. Lämna ifrån er 10 bönor.
- Vädret den senaste tiden har varit gynnsamt med både regn och sol och skörden blev extra bra. Patrullen får ta emot 5 bönor.

Patrullerna fortsätter färden i hinderbanan och kommer till:

Station: Ojämlighet mellan kvinnor och män

I undersökningar visar det sig att kvinnor är de som får ta störst ansvar för barn som finns i familjen. Detta innebär att kvinnor ofta får ta med sig barnen till sina arbeten på fälten eller i andra situationer. För att symbolisera detta får patrullen två femlitersdunkar som bara får bäras av tjejerna i patrullen. De som bär dunkarna får inte ge ifrån sig sina bönor. Självklart är det tillåtet att komma på en smidig bärkonstruktion av tex halsdukar.

När patrullen löst hur de ska bära dunkarna tar de sig vidare i hinderbanan.

Station: Mutor och korruption

I länder som har eller haft ett odemokratiskt styrelseskick är det vanligt att mutor och korruption förekommer. Patrullen möter här en polis som frågar var de är på väg. Han berättar att det nu är förbjudet att vandra på stigen och att de måste vända tillbaka. Han kan se mellan fingrarna för den här gången om de väljer att betala för sig. För att få fortsätta måste patrullen ge ifrån sig 15 bönor(det går så klart bra att förhandla)

Patrullen får till slut fortsätta och kommer till:

Station: Missbruk av alkohol

Droger så som narkotika och alkohol ställer till stora problem i vår värld. Detta möter också patrullen på. Alkohol är den tredje vanligaste orsaken till för tidig död. Alkoholkonsumtionen ökar i världen. Alkoholkonsumtionen var år 2005 globalt ca 6,13 liter ren alkohol per person över 15 år. 29% av all alkohol var hembränt eller illegalt distribuerad. Långt ifrån alla dricker men drygt hälften av alla män och en tredjedel av jordens alla kvinnor dricker alkohol. Som ni säkert förstår skapar detta en mängd olika problem. Be patrullen fundera på vilka dessa problem kan vara. Innan de går vidare får de veta att hälften av patrullens medlemmar är berusade och inte längre kapabla till att bära några bönor. Dessa bönor får bäras av de andra patrullmedlemmarna.

Patrullerna slutför nu hinderbanan och kommer fram till slutet och den lokala marknaden.

Station: dumpade matpriser

Patrullen har kommit till den lokala marknaden där de ska sälja sin skörd. De räknar sina bönor och lägger dem på marken. En köpare kommer fram och berättar att hen inte kan köpa av dem längre. Hen berättar att hen redan har köpt billigare mat eftersom ett stort internationellt företag erbjudit samma vara till ett mycket lägre pris. Företaget har möjlighet att erbjuda låga priser eftersom företagets hemländer har gett dem stöd och bidrag för att producera produkten. Detta medför att lokala företag/bönder inte har någon chans att sälja sina varor på samma marknad.

Gemensam diskussion

Efter hinderbanan samlar ni alla scouter för att diskutera vad de varit med om. Förslag på diskussionsfrågor:

- Hur många bönor hade de olika patrullerna när de kom till marknaden? Hur kom det sig att de inte hade lika många? Hur kändes det?
- Hur löste patrullen de olika uppgifterna längs banan? Hur samarbetade de?
- Var det någon station som de tyckte kändes extra orättvis? Vilken och varför?
- Är det någon som har tankar om hur man kan göra för att förbättra situationen i världen?

Efter diskussionen bjuder ni scouterna på en enkel afrikansk måltid, ex. vis polentagröt. Finns det tid kan scouterna hjälpa till att tillaga den afrikanska måltiden.

1 portion

2½ dl mjölk

3 msk polentagryn

lite salt

lite socker

Koka upp mjölken och tillsätt därefter polentagrynen. Låt sjuda under omrörning i ca 5 minuter, smaka av med salt och socker.

Avslutning (10 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlor. Reflektera över kvällens möte. Hur kan man hjälpa till på ett mer långsiktigt sätt? Vad kan just du göra? Skriv ner idéerna i detektivboken. Lägg gärna ut era idéer på www.scoutservice.se/utveckla/utveckla-varlden/amahoro-amani. Avsluta med att plocka ner korten.

Spaningsuppdrag

Scouterna får fundera över hur det ser ut längs Nilen. Var bor människorna? Hur kan det se ut med fabriker längs vattnet? Varför förorenas Nilen? Använd t ex fakta från

<http://www.globalis.se/Laender/Egypten>, <http://www.iafrika.se/egypten/>

<http://www.naturskyddsforeningen.se/natur-och-miljo/klimat/energi/vattenkraft/vanliga-fragor/ekologiska-konsekvenser/>

Scoutmöte 5— Rädda Jordens vatten

Syfte

Syftet med kvällens möte är att få en förståelse för att rent vatten inte är en självklarhet för alla. Millenniemål: **mål 7, Hållbar utveckling**. Målspar: **Aktiv i gruppen, Förståelse för omvärlden och Aktiv i samhället**.

Genomförande

Inledning (10 minuter)

Scouterna samlas och sätter upp sina kort på patrulltavlan hos Scouternas Detektivbyrå. Uppdragsbrevet läses:

Kära Detektivbyrå!

Ni har ett gott rykte som nu har nått oss. Därför vill vi nu ha just er hjälp med vårt vatten. Vår by, Bani Mazār, ligger längs Nilen. Vattnet är inte rent och byborna blir sjuka. Vi misstänker att det beror på fabriken som ligger längre upp efter Nilen. Man byggde fabriken förra året och problemen har bara vuxit sedan dess.

Med hopp om att ni har tid att hjälpa oss,

Mrs Hozāra

Bygg en modell av Nilen (70 minuter)

Scouterna får bygga en modell av länderna längs Nilen i ett stort och brett rör som är delat på längden. Röret fylls med sand och delas i tre delar som symboliserar tre länder.

Scouterna får sedan gräva en kanal i sanden längs hela röret. Kanalen slingrar sig fram och symboliserar Nilen.

Dela gärna ut några plastdjur, träd och hus som de kan placera ut i byarna.

Den första byn får sedan en fabrik, där man placerar en ”doseringsmugg” med färgat vatten. Detta vatten symboliserar giftiga utsläpp. Det gäller att placera denna ”fabrik” så att det inte blir giftiga utsläpp i Nilen om marken översvämmas.

När miljön är färdigbyggd fyller scouterna Nilen med vatten från 10-litershinkar. När vattnet fylls på kommer sanden erodera och det blir översvämningar. Om utsläppet rinner ut i vattnet eller floden svämmar

över någonstans så att djur/hus dränks får de göra om försöket. Det gäller att klara både fabrik, hus, människor och djur.

Förändra förutsättningarna tills det blir bra! Alla länder längs vattnet ska få rent vatten!

Under tiden ni arbetar med detta:

Fota/filma och skriv ett brev tillbaka till Mrs Hozara där ni visar på lösningen ni kommer fram till. Denna lösning kan ni gärna lägga in på hemsidan www.scoutservice.se/utveckla/utveckla-varlden/amahoro-amani. Vem har bästa lösningen?

Avslutning (10 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlor. Reflektera över hur kvällens detektivarbete har fungerat. Vems ansvar är det att se till att vattnet ”nedströms” är bra? Avsluta med att plocka ner korten.

Hajk – Omvärlden

Milleniemål under hajken: **Mål 1, Halvera jordens fattigdom och hunger** samt **Mål 3, Öka jämställdheten mellan kvinnor och män**. Målspar: **Aktiv i gruppen, Fysiska utmaningar, Fantasi och kreativa uttryck, Förståelse för omvärlden**

När patrullen kommer till scoutstugan (eller startplatsen för hajken) klockan 09.00 finns ett brev där det står:

Kära detektiver!

Vi vädjar till er att ni skall hjälpa oss att hitta ett supertoppbemtligt papper. Detta papper är så bemtligt så vi törs nästan inte ens skriva ner det i brevet till er. Pappret som ni letar efter (det man knappt törs nämna) är ett papper som kommer att revolutionera hela världen. Detta papper som faktiskt bara ser ut som ett vanligt A4 papper innehåller supertoppbemtligt material som talar om hur vi kan lösa hela världens problem enligt millenniemålen.

Det är av yttersta vikt att ni hittar detta papper så fort som möjligt.

Tiden börjar bli knapp

Med hopp om en snabb lösning

Alla världens väntande lander

Scouternas uppdrag blir alltså att leta reda på detta revolutionerande papper som talar om hur vi kan lösa hela världens problem enligt millenniemålen. Pappret sågs senast vid "XX" (plats med lokal förankring)

Till deras hjälp får de 7 kr/person som är den summa som en stor del av världens människor klarar sig på en hel dag. För scouternas del skall det räcka till en måltid.

09.30 Planera och köpa in mat till första lunchen för endast 7 kr/person eller slå ut det i patrullen - 5 st i patrullen =35 kr.

10.00 Cykeltransportsträcka.

10.30 "XX" (lokal plats), där får de leta efter nästa uppdragslapp som finns tillgänglig efter lite letande. På lappen står att de ska cykla vidare (till lunchplatsen) och bifogat finns en liten kartbit.

10.45 Cykeltransportsträcka (går att lägga in en uppgift om man så önskar).

11.45 Lunch. Nu färdigställer patrullerna sin lunch av de matvaror som de har inhandlat för sina pengar. Efter avslutad lunch samlas ni för en gemensam diskussion:

- Vad har de olika patrullerna ätit?
- Hur tänkte de när de valde mat?
- Hur kändes det att ha så lite pengar att handla för?
- Diskutera hur det skulle vara att alltid ha lite pengar till matinköp

Efter diskussionen delar ledarna ut ingredienser till en ordentlig lite matigare eftermiddagsfika till varje patrull.

13.30 Kort cykelsträcka på c:a 15 minuter

13.45 Nytt uppdrag: Tjejerna får instruktioner för uppdraget men inte pojkarna (vilket symboliserar att inte jämställdheten fungerar överallt). Uppdraget består av ett klurigt chiffer. Chiffret ger dem nästa mötespunkt. Innan de åker iväg passar ni på att fråga scouterna:

- Hur kändes det att bara tjejerna fick instruktionerna? Vad tyckte killarna? Vad tyckte tjejerna?
- Har de tidigare i t.ex. skolan, familjen på fritiden upplevt att de blivit förfördelade pga. av att de varit killar resp. tjejer?
- Tycker de att killar/tjejer behandlas olika? På vilket sätt? Borde det vara så? Kan man göra något åt det?

14.30 Cykeltransportsträcka, c:a 30 minuter till hajkplatsen.

15.00 Bygga hajkplats

16.00 Middagslagning Innan middagslagningen får patrullerna reda på att morgondagen kommer att inledas med en konstutställning i ”återvinningskonst”. De får därför redan nu fundera på vilket skräp de tror sig kunna använda i sina konstverk. Be dem rengöra detta skräp och spara till morgondagen.

19.00 Lägerbål med sånger från hela världen.

20.00 Kvällsaktivitet: Precis efter lägerbålet kommer en person springande och talar om att ett paket med främmande innehåll har stulits. En mystisk person har setts vid X (ett område i närheten av hajkplatsen) och scouterna ombeds hjälpa till.

När scouterna kommer fram till X finns ett foto där över ett lätt igenkännbart terrängavsnitt (Y). Scouterna får bege sig dit. Vid denna plats (Y) finner patrullerna ett brev med beskrivningen av en ny plats (Z), vid Z står en utklädd polis/ortsbo som talar om att man sett en person vid platsen V. Vid V möter man polischefen som talar om att man befärrar att ett paket gått sönder och att innehållet spridits ut i ett väl avgränsat terrängavsnitt. Risken för radioaktiv strålning är mycket stor och därför kan man inte vistas i området mer än 4 minuter.

Polischefen grupperar patrullerna runt området och då en raket avfyras rusar patrullerna in och samlar så många delar (färgade stenar) som möjligt under 4 minuter. När tiden är slut avfyras en ny raket och då måste alla genast lämna området.

Vilken patrull har samlat flest stenar?

Dag 2

8.00 Frukost och hoppackning av hajkplatsen.

9.30 Konsttillverkning av återvinningsmaterial. Låt scouterna var för sig eller i sina patruller skapa konst av skräpet som de samlat på sig. Givetvis får de också plocka naturmaterial som kan förstärka konstverken. Ha vernissage och beundra varandras konstverk. Nu kan ni också ha en diskussion om hur mycket skräp vi slänger varje dag. Vad kan var och en göra för att bidra till en hållbar utveckling?

Efter konstutställningen kommer en person som berättar att han/hon har sett mystiska personer i skogen. De har säkrat några spår som scouterna ombeds följa.

11.30 Scouterna följer spåren som består av spårtecken. Lunch tillagas under spåret.

14.00 I slutet av spåret hittas det supertopphemliga dokumentet, där det står det som alla scouter vet, att om alla hjälps åt så kommer man att klara milleniemålen. Varje litet strå som dras till stacken är viktigt! Milleniemålen finns också nedskrivna i detta dokument.

Lagom till att patrullerna hittar brevet kommer en representant från en Milleniemålsgrupp och möter scouterna. Hen utnämner Scouternas Detektivbyrå till de bästa milleniemålskämparna och lovar att sprida hur duktiga de är.

Hajken avslutas.

Scoutmöte 6 – När kärlek blir svårt

Syfte

Syftet är att scouterna ska få en inblick i att det i många länder inte ges samma möjligheter till flickor respektive pojkar. Millenniemål: Mål 2, **Se till att alla barn får gå i grundskola** och mål 3, **Öka jämställdheten mellan kvinnor och män**. Målspar som används är **Relationer, Egna värderingar** och **Förståelse för omvärlden**.

Genomförande

Inledning (10 minuter)

Scouterna samlas och sätter upp sina kort på patrulltavlan hos Scouternas Detektivbyrå. Uppdragsbrevet läses:

Snälla Detektivbyrå!

Jag vill att ni hjälper mig! Mitt problem är min kompis situation. Hon heter Praveen och är 12 år gammal. Hon bor i en närliggande by.

Praveens föräldrar arrangerade ett äktenskap mellan henne och en 32-årig man. Flickan skickades att bo med hennes nya makes familj som hans fru – trots att hon inte visste vad ordet "gjöftermål" betydde.

Praveen var för ung och hade ett barnsligt sätt. Hon tyckte om att leka med leksaker i hennes mans hus. Leksakerna ägdes av hennes svärföräldrars barnbarn. Praveens svärmor var inte särskild snäll mot henne. Hon blev arg på Praveen när hon lekte och klagade till Praveens pappa att hans dotter ofta åt upp de tomater som hon tänkte tillaga till familjen.

Efter tre månades äktenskap bestämde sig Praveens man för att han ville skiljas. Han var mycket arg på Praveen. Hon var för barnslig och lyckades inte anpassa sig till hennes man och hans familj. Trots att Praveen var 12 år lade hennes föräldrar skulden på henne för skilsmässan. I det sambället är det en flickas fel om hon skiljs, inte mannens.

Efter skilsmässan skickades Praveen tillbaka till hennes föräldrar där hon nu är ledsen. Som 12-åring förstår hon inte vad det innebär att vara gift och skilsmässan har förstört hennes liv. Nu tycker hennes föräldrar att hon är en börda och vill gifta bort henne igen så snart som möjligt.

*Hur kan vi hjälpa henne och alla andra flickor i hennes situation?
Hälsningar Maria*

Tipsrunda med efterföljande diskussion (40 min)

I slutet av detta program finns en bilaga med förslag på frågor som handlar om jämställdhet och barnäktenskap. I bilagan är de rätta svaren markerade med fet stil. På <http://plansverige.org/var->

[verksamhet/att-jag-ar-en-flicka](#) kan man läsa mer om jämställdhet och vad man kan göra för att förbättra situationen för bland annat unga flickor.

Scouterna får gå tipsrundan och därefter diskutera de rätta svaren. De får sätta sig in i Praveens situation och fundera över vad de skulle vilja göra för att hjälpa henne. Här finns inga rätta svar.

Kvällsmys (30 min)

Kvällen avslutas med lite mys runt elden, grilla marshmallows eller något annat gott för att lätta upp stämningen lite. Om ni vill och det faller sig naturligt kan ni fortsätta prata om kärlek och vad det innebär. Hur många har varit kära? Hur bli man tillsammans med någon? Hur gör man slut på ett schysst sätt? Vad skulle du göra om någon kritiserade den du är tillsammans med? Är det viktigt vad kompisar, familj m.fl. tycker om den man är tillsammans med?

Avslutning (10 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlor. Reflektera över hur kvällens detektivarbete har fungerat. Ge patrullerna ett spaningsuppdrag till nästa möte (se nedan) Avsluta med att plocka ner korten.

Spaningsuppdrag

Inför nästa möte får scouterna uppdraget att spana i mataffären och skriva ner det de får reda på i sina detektivböcker. Scouterna ska i sina patruller göra studiebesök i närmaste mataffär för att ta reda på information till nästa gång. De ska fylla i ett frågeformulär med följande frågor, och de får gärna fråga butikspersonalen om de inte hittar informationen på själva matvarorna.

Varifrån kommer bananerna?

Står det på förpackningen eller på någon skylt varifrån de kommer?

Finns det några symboler eller livsmedelsmärkningar på förpackningen?

Är brödet bakat i butiken?

Om inte – hur långt har det transporterats?

Finns det ekologiska ägg?

Hur stor är prisskillnaden mellan de ekologiska äggen och vanliga ägg?

Från vilket land kommer köttet i köttfärspaketet?

Vilket land skulle ni själva helst välja att köpa kött ifrån?

Finns det någon skylt eller förklaring till hur djuren behandlas i olika länder?

Finns det någon gurka som är märkt med KRAV-märket?

Finns det någon gurka som är märkt med Fairtrade-märket?

Om ni kan, ta reda på en kort förklaring till varför det är så och vilka produkter som egentligen får märkas med KRAV-respektive Fairtrade-märkning.

Scoutmöte 7 – Handel över gränserna

Syfte

Syftet med kvällens program är att scouterna skall få en inblick i hur olika länder påverkas av import och export, och hur producenternas och leverantörernas försäljningsstrategier påverkar vårt sätt att välja matvaror i matvarubutiken.

Milleniemål: **Nr 7 - Säkra en hållbar utveckling, och Nr 8 – Öka samarbetet mellan bistånd och handel.** Målspar: **Kritiskt tänkande, Förståelse för omvärlden, Ta hand om sin kropp, Egna värderingar**

Genomförande

Förbered mötet med att köpa olika sorters mjölk – kondenserad mjölk på burk, tormjölk, laktosfri mjölk, ekologisk mjölk, lantgårdsmjölk, fetmjölk, minimjölk etc. (Se vidare instruktioner längre ner.)

Inledning (10 minuter)

Scouterna samlas och sätter upp sina kort på patrulltavlan hos Scouternas Detektivbyrå. Uppdragsbrevet läses:

Bästa Detektivbyrå, jag behöver er hjälp!

Jag har hört att det är viktigt att köpa miljövänlig och rättvisemärkt mat, men när jag häromdagen gick till affären för att handla så räckte inte pengarna som jag hade fått med mig till de lite dyrare ekologiska varorna. Antingen kunde jag köpa ris som hade transporterats många mil över världshaven, eller så kunde jag köpa ris som hade förpackats i en miljövänlig plastpåse, och inget av det verkar ju bra för naturen. Det finns två sorters kött att välja mellan – en sort som kostar motsvarande en hel månadslön för mig och en billigare sort som kommer från en gård där jag har hört att bonden behandlar djuren väldigt illa.

Nu är problemet för mig att jag aldrig vet hur jag ska välja när jag står i matbutiken! Det finns billig mat, ekologisk mat, närproducerad mat, miljövänlig mat, rättvisemärkt mat och det känns som att jag svämmas över av olika svåra beslut när jag egentligen bara vill handla en god middag till min familj...

Snälla, kan ni inte hjälpa mig att ta reda på lite mer om hur det ser ut i en vanlig matbutik? Hur tänker ni när ni handlar i matbutiken? Finns det egentligen något rätt och fel..?

Tack snälla ni för hjälpen!

Hälsningar Ina

Redovisning av spaningsuppdrag (20 min)

Låt patrullerna berätta om hur det var att genomföra spaningsuppdraget. Gå gemensamt igenom frågorna en i taget, i storgrupp. Scouterna får redovisa sina spaningsupptäckter från mataffären och diskutera kring dem. Är det någon i gruppen som till exempel är vegetarian för att de tycker att djuren behandlas illa? Hur mycket är man beredd att betala extra för att få ekologiska ägg? Är det någon av scouterna som någon gång kollat upp vilka kriterier som gäller för en KRAV-märkning, en Fairtrade-märkning eller någon annan märkning som man kan hitta på matvaror i butiken? Kan man lita på att alla märkningar är bra märkningar utan att själva ha kollat upp dem?

Mjölksprovsmakning (20 minuter)

Förbered mötet med att köpa olika sorters mjölk – kondenserad mjölk på burk, torrmjölk, laktosfri mjölk, ekologisk mjölk, lantgårdsmjölk, fetmjölk, minimjölk etc. Ställ upp paketen snyggt med pris och ursprungsland markerat, samt ta fram kåsor till alla scouter. Låt scouterna provsmaka de olika sorterna, och avgöra vilken som de tycker bäst om. Fråga sedan scouterna om de personligen hade valt den godaste mjölken om de hade varit tvungna att betala den själva. Fundera även över om någon mjölk är nyttigare än någon annan.

(Genomför gärna en kort omröstning för att utse avdelningens favoritmjölk!)

Uppföljning (20minuter)

Låt scouterna diskutera i patrullen hur valmöjligheterna ser ut i olika länder, till exempel med följande frågor:

- Är det en självklarhet att alla kan välja den godaste mjölken?
- Det är vanligt att U-länder exporterar de finaste exemplaren av sina råvaror för att sälja dyrt, och att man istället bara kan få tag i lite sämre råvaror i ursprungslandet – varför är det så?
- Hur kommer det sig att det finns så mycket att välja mellan i våra butiker, men kanske bara en påse ris och mjöl i affärer i andra länder?
- Många svenskar väljer mjölken som innehåller minst kalorier, medan många andra skulle ha valt mjölken med högst energiinnehåll för att överleva – hur ska man tänka när man står i butiken för att komma ihåg att utgå från sig själv när man gör sina val?

Återkom till Inas frågor i brevet:

Snälla, kan ni inte hjälpa mig att ta reda på lite mer om hur det ser ut i en vanlig matbutik? Hur tänker ni när ni handlar i matbutiken? Finns det egentligen något rätt och fel?

Lek (10 minuter)

Om ni hinner kan ni nu genomföra en lek. För tips se www.aktivitetsbanken.se

Avslutning (10 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlor. Reflektera över kvällens möte. Har vi lärt oss något vi inte kunde? Avsluta med att plocka ner korten.

Scoutmöte 8 – Vanligt uppdrag, något har hänt

Syfte

Syftet med kvällens möte är att scouterna ska få en inblick i hur man kan använda sig av spaningsfunktionen i det vanliga livet. Målspar som kan tas upp under mötet är t.ex. **Problemlösning, Känsla för naturen och Aktiv i gruppen**

Genomförande

Inledning (10 minuter)

Scouterna samlas och sätter upp sina kort på patrulltavlan hos Scouternas Detektivbyrå.

Läs det uppdragsbrev som är aktuellt för det område ni valt. Nedan finns exempel på områden men ni kan så klart komma på ett eget eller fråga scouterna vad de vill jobba med.

Ett barn försvinner

Hej!

Jag har hört att ni är bra detektiver och nu måste ni verkligen hjälpa mig! Jag och min femåriga lillasyster var ute och plockade blåbär i förmiddags. Något fruktansvärt har hänt. Min lillasyster är borta. Jag bad min lillasyster att stanna kvar vid stenen när jag skulle gå och hämta fikat som jag glömde vid min cykel. När jag kom tillbaka var hon borta! Hjälp, vad ska jag göra! Jag är så rädd för att vi inte ska hitta henne.

Hälsningar Kajsa

Avdelningsledarna kan i förväg ha gömt en docka eller dylikt. Ett förslag är att ni kan ta hjälp av ex. polis eller hemvärn som berättar och visar hur det går till när man letar efter försvunna personer. Ni kan också få kunskap om hur man lär barn hur de ska bete sig när de gått vilse på <http://www.civil.se/kurser/hitta-vilse/>

Om ni vill och har möjlighet kan Äventyrarscouterna sedan besöka Spåraravdelningen och lära dem vad de ska göra om de skulle komma bort.

Miljöfarligt avfall

Hej!

Jag har hört att ni är bra detektiver och nu måste ni verkligen hjälpa mig! När jag var på väg hem från skolan i eftermiddags hittade jag en konstig rund behållare i metall. Den låg slängd i ett dike. Den ser tung ut och jag har ingen aning om vad jag ska göra med den. Jag tycker i alla fall inte att den ska ligga och skräpa i diket. Snälla ni hjälp mig att få bort den därifrån.

Hälsningar Kent

Väljer ni att arbeta med detta område får scouterna lära sig vad som är miljöfarligt avfall. Vad ska man göra om man hittar avfall som man tror är miljöfarligt. Vilken myndighet har hand om det? Ni kan med fördel besöka en bemannad återvinningsstation eller en sopanläggning och be någon där berätta för er hur man ska hantera både miljöfarligt avfall men också annat avfall.

Ni kan också låta scouterna diskutera om de själva använder miljöfarligt avfall? Spana runt i er lokal och se vad ni kan hitta. Vad skall man tänka på när man byter batterier i t.ex. ficklampor? Var ska man slänga sin gamla mobiltelefon? Finns det saker som vi anser vara skräp som någon annan kan ha nytta av? Vad är det för saker?

Tänk på att ni gärna kan ta kontakt med andra föreningar eller organisationer som kommer och pratar runt detta ämne.

Avslutning (10 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlor. Reflektera över kvällens möte. Har vi lärt oss något vi inte kunde?

Avsluta med att plocka ner korten.

Scoutmöte 9 – Gör eget papper en insats för flera!

Syfte

Syftet med kvällens möte är att få en tankeställare om att gå i skola inte är en självklarhet för alla. Millenniemål: mål 2, **se till att alla barn får gå i grundskola**. Målspår: **Aktiv i gruppen, Förståelse för omvärlden och Fantasi och kreativt uttryck**.

Genomförande

Inledning (10 minuter)

Scouterna samlas och sätter upp sina kort på patrulltavlan hos Scouternas Detektivbyrå. Uppdragsbrevet läses:

Hej Detektivbyrå!

Nu måste ni verkligen hjälpa oss, annars stänger de vår skola. Allt vårt papper att skriva på är slut! Tänk om vi kunde göra papper själva, då skulle vi vara säkra på att få ha vår skola kvar. Vi har hört att ni är experter på att göra papper! Kan inte ni visa oss hur ni gör?

Eleverna vid skolan i Kikwit

Papperstillverkning – instruktionsfilm (70 minuter)

Scouterna får i uppdrag att göra en instruktionsfilm om hur man tillverkar papper. De kan med fördel förbereda pappersbitar ena kvällen och ha själva papperstillverkningen kommande scoutmöte. Filmen laddas sedan upp på Amahoro Amanis hemsida www.scoutservice.se/utveckla/utveckla-varlden/amahoro-amani

Hur man tillverkar eget papper hittar ni på följande länkar:

http://www.metsavastaa.net/eget_papper

<http://www.phebeleyser.se/1egetpapper.htm>

Har ni andra idéer på tillverkning får ni gärna lägga in det också. Var tydlig med att scouterna under kvällen inte har möjlighet att redigera filmen. Därför behöver de noga tänka igenom varje tagning. Om någon/några vill arbeta med filmen efter möten uppmuntrar ni så klart det.

Avslutning (10 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlor. Reflektera över hur kvällens detektivarbete har fungerat. Hjälper man bättre genom att skicka papper eller genom att lära ut hur man gör papper? Avsluta med att plocka ner korten.

Scoutmöte 10 – Ge bort en värdefull present!

Syfte

Syftet med kvällens program är att scouterna själva ska fundera på vad de kan bidra till att milleniemålen uppfylls. Tanken är att de ska få en förståelse för att de var och en kan göra små saker som skapar en bättre värld. Milleniemål som används: alla Målspar: **Problemlösning, Förståelse för omvärlden, Egna värderingar, Fysiska utmaningar.**

Genomförande

Inledning (10 minuter)

Scouterna samlas och sätter upp sina kort på patrulltavlan hos Scouternas Detektivbyrå. Uppdragsbrevet läses:

Hej!

Vi vet att ni under gångna termin arbetat flitigt med att förstå och hjälpa till att uppfylla milleniemålen. Vi är mycket tacksamma för ert fina arbete. Vi vill nu ber er lösa ett sista uppdrag. I era tidigare uppdrag har ni hjälpt andra men nu vill vi att ni skapar uppdrag åt er själva. Uppdragen ska vara av sådan art att de kan utföras både av er själva och andra. Uppdragen ska så klart bidra till att skapa en bättre värld!

Än en gång stort tack för era ansträngningar! De är betydelsefulla.

Varma hälsningar

Milleniemålskommittén

Uppdrag skapas (30 minuter)

Efter att ni läst uppdragsbrevet repeterar ni snabbt de åtta milleniemålen. Be sedan scouterna att patrullvis fundera på vad de själva kan göra för att hjälpa till att uppfylla milleniemålen. Be dem skriva ner alla förslag på blädderblocksblad. Exempel på ”uppdrag” kan vara:

- Cykla till skolan

- Kompostera ditt hushållsavfall
- Ät vegetariskt en dag i veckan
- Köp inte vatten på flaska
- Duscha kortare och inte varje dag
- Köp alla dina kläder på Second Hand
- Handla mer rättvisemärkt

Återsamla alla patruller och be dem berätta om vilka uppdrag de kommit på. Be nu varje scout att sätta sig själva en stund och fundera på om det finns något uppdrag som de kan göra till sitt och ge sig själva i nyårspresent. Låt var och en skriva upp sitt uppdrag på ett fint kort.

Nyårspresent och julklappslista (30 minuter)

Tanken är att var och en ska slå in sitt uppdrag i ett fint paket. Se till att det finns små lådor, fina omslagspapper, snören, pysselmaterial och etiketter. Visa gärna lite olika omslagstekniker.

Alla slår in sitt uppdrag. För en del kommer detta gå fort och för en del kommer det ta mycket längre tid. Stressa inte scouterna utan låt de som vill ägna sig åt detta.

De som är snabba går ihop två och två och får i uppgift att skapa en julklappslista där julklapparna är ”samhällsnyttiga” tex Fairtrademärkt choklad, förkläde/kudde/duk i återvunnet tyg, ge bort presentkort på vaccin, bli fadder på ett katthem osv. Hur många julklappsidéer kan de komma på? Uppmana scouterna att dela ut dessa julklappslistor på stan så att fler får upp ögonen för att man kan ge bort julklappar som fler får nytta av.

Avslutning (20 minuter)

Gemensam samling vid patrulltavlor. Säg till scouterna att de får ta med sig sitt paket hem. Tanken är att de ska ge paketet till sig själva på nyårsaftonen. Uppdraget blir således deras nyårslöfte. Fråga om det är någon som vill byta paket, och därmed löfte, med någon annan.

Ställ er i en ring och be scouterna att tänka tillbaka på den gångna terminen. Låt dem tänka på de uppdrag de genomfört. Skicka runt ett ljus och låt var och en berätta om något de minns speciellt väl från terminen. När alla fått möjlighet att säga något avslutar ni mötet och berättar när ni träffas igen efter juledigheten.

Bilaga:

Tipsrunda till Jämställdhetsmötet.

1

Flickor lägger varje dag upp till ____ % mer tid än pojkar på att utföra obetalt hushållsarbete.

1. 10 %

x. 85 %

2. 50 %

2

I genomsnitt kan ytterligare ett års högstadie- eller gymnasieutbildning höja en flickas framtida inkomster med:

1. 15-25 %

x. 25-35 %

2. 0-15 %

3

Flickor löper ____ gånger större risk än pojkar att bli undernärda.

1. 7

x. 0

2. 3

4

Vilken är den främsta dödsorsaken bland unga kvinnor i åldern 15-19?

1. Själv mord

x. Gravitet

2. Cancer

5

Hur många tonårsflickor gifter sig varje dag runt om i världen?

1. 25 000

x. 10 000

2. 70 000

6

Hur många av de 1,5 miljarder människor som lever på mindre än en dollar om dagen är kvinnor och flickor?

1. 33 %

x. 70 %

2. 55 %

7

Flickor i åldern 0-15 utgör ____ % av alla som är utsatta för sexuella övergrepp.

1. 25

x. 50

2. 70

8

En tredjedel av alla flickor i Bangladesh blir bortgifta innan de fyller 15 år. Vad kan hjälpa mot barnäktenskap?

1. Ett födelsebevis som bevisar barnets ålder

x. Utbildning bland prästerna

2. Att det ska vara dyrt att gifta sig

9

Var i världen är barnäktenskap (att man gifter sig innan man fyller 18 år) vanligast?

1. Australien

x. Södra Afrika

2. Kina

10

Varje år kommer ___ barn till världen utan att registreras. De barnen ”finns” inte. De existerar inte i några dokument eller register, och det är liten chans att deras ens grundläggande rättigheter tillgodoses. De riskerar att hamna utanför både skolsystem och sjukvård – och utan att kunna styrka vem eller hur gammal man är, blir man ett lättare offer för trafficking och andra övergrepp. Hur många barn föds varje år utan att registreras?

1. 15 miljoner

x. 25 miljoner

2. 51 miljoner

Ansikte 1

Ansikte 2

Ansikte 3

Ansikte 4

Äventyrarscouterna 12-15 år

Medvetenhet • Respekt • Friluftsliv • Patrullen • Möten

Äventyrarscouten går oftast i årskurs 6, 7 och 8 i skolan. De flesta ungdomar går under den här tiden igenom puberteten: en stor kroppslig förändring från barn till vuxen. Självkänslan kan påverkas starkt av den kroppsliga utvecklingen och oron över att inte “vara normal” är ofta stor. I den här åldern är gruppen oerhört viktig och i patrullgemenskapen testas scouterna olika roller, möter svårigheter och övervinner hinder tillsammans. Ungdomarna kan nu i mycket större utsträckning föreställa sig abstrakta problem i huvudet och lösa problem

genom att väga flera olika alternativ mot varandra. I Scouterna utmanas äventyrarna i patrullen till nya möten och friluftsliv i allt större sammanhang. Tillsammans reflekterar de över sin och andras insats. Symbolerna och ceremonierna skapar en känsla och en gemenskap. Äventyrarna funderar på framtiden och i Scouterna får de stöd genom att se saker ur olika perspektiv, ta ställning och engagera sig i större samhällsfrågor. Många äventyrare får uppleva häftiga scoutaktiviteter i nationell och internationell miljö.

Detta material är helt eller delvis finansierat av Sida, Styrelsen för Internationellt Utvecklingssamarbete. Sida delar inte nödvändigtvis de åsikter som här framförs. Ansvaret för innehållet är uteslutande författarens. Projektet har också finansierats genom en egeninsats från Postkodlotteriet via fredsprojektet Amahoro Amani – för freden vidare.

Scouterna tackar:

Sparbanken 1826

